

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

ЕТНОДИЗАЙН ХУДОЖНІХ ВИРОБІВ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»

Спеціалізація: 014.12 «Мистецтво. Образотворче мистецтво»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 5

від «15» січня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва навчального освітнього компонента	Етнодизайн художніх виробів
Викладач (-і)	Коман Галина Михайлівна
Контактний телефон Викладача	+38 0968504115
Е-mail викладача	halyna.koman@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн /онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Програма освітнього компонента «Етнодизайн художніх виробів» укладена відповідно до ОП підготовки бакалавра спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Курс відноситься до вибіркових освітніх компонентів. Курс передбачає засвоєння знань про етапи виникнення, становлення, розвитку етнодизайну в Україні, основи формотворення етнодизайнерських художніх виробів, основні технологічні прийоми, типологію художніх виробів, їх функціональне призначення та художньо-естетичні особливості.</p> <p>Освітній компонент «Етнодизайн художніх виробів» має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва, розвиток його креативних здібностей і займає важливе місце в процесі художньо-педагогічної підготовки фахівців для закладів загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладів культури, освіти та закладів вищої освіти.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою вивчення освітнього компонента є: набуття необхідних знань та навичок з етнодизайну; поглиблення знань та вмінь самостійної творчої роботи і практичних навичок у створенні сучасних виробів етнодизайну.</p> <p>Основними цілями вивчення освітнього компонента є: отримання знань про засоби та методи створення художніх виробів етнодизайну; вивчення технологічних особливостей створення виробів етнодизайну в різних матеріалах.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність	
<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>	
Загальні компетентності (ЗК)	
<p>ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.</p> <p>ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку</p>	

упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 7. Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньопедагогічних технологій.

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 2. Вміння провадити урочну (класну) та позаурочну діяльність з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 6. Формування художньої компетентності школяра: знання, уміння, досвід, особистісні якості для успішної художньої діяльності усвідомлюючи відповідальність за її результати.

ПРН 10. Уміння застосувати у професійній діяльності фундаментальні знання з комп'ютерних технологій.

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практична робота	24
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	014 «Середня освіта»	2	вбірковий

Тематика навчального освітнього компонента			
Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Теоретичні основи досліджень етнодизайну як складника української культури. Техніка безпеки для студентів при виконанні робіт у матеріалі, використанні різноманітних інструментів.	2		
Тема 2. Витоки етнодизайну в контексті мистецьких практик ХХ- поч. ХХІ ст.	2		
<i>Підготовка реферату про роль етнодизайну в процесі професійної компетентності майбутніх педагогів.</i>			8
<i>Підготовка інформаційного повідомлення про основні мотиви українського етностилю у сучасному дизайні.</i>			10
Тема 3. Українські народні художні промисли як матеріал для дизайн-діяльності. Етнодизайн художніх виробів з дерева, пластичних мас, шкіри, текстилю та інших матеріалів.	2		
<i>Ознайомлення із виставковими експозиціями Івано-Франківського краєзнавчого музею за темою: Мистецтво етнодизайну в художній культурі України. Фотографування, ескізування деяких виробів.</i>			8
<i>Розробка ескізів по темі: пошук форм та орнаментальних мотивів в етностилі для керамічних виробів.</i>			5
<i>Підготовка презентації про традиційний одяг українців і сучасний етнодизайн одягу та аксесуарів.</i>			10
Тема 5. Проектування дизайну записника. Вибір стилістики виробу;-вибір техніки виконання виробу. Перегляд ілюстративного матеріалу, таблиць, вірців кращих робіт.		6	
<i>Збір матеріалу (творів народного мистецтва фото, ілюстрацій, архівних матеріалів) для завдання «Проектування дизайну записника та його виготовлення». Розробка ескізів до завдання.</i>			5
<i>Розробка ескізу геометричного та рослинного орнаментів в етностилі</i>			4
Тема 6. Ескізування в графічному та кольоровому вирішенні. Затвердження проєкту. Робота над викрійками, лекалами, технічним кресленням		8	
Тема 7. Виконання моделі виробу. – підбір матеріалів для		10	

моделювання; – підбір масштабу; – виконання моделі – пошук форм. Продовження виконання окремих частин виробу (декорування). Монтування виробу - скріплення деталей – зшивання. Опоряджувальні роботи.			
<i>Підготовка презентації про сучасні українські художні вироби інтер'єру в стилі етнодизайн.</i>			5
<i>Розробка ескізу для розпису на поверхні екоторби в етностилі.</i>			5

6. Система оцінювання навчального освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50 балів, Контрольна робота – 10 балів; Тестові завдання – 30 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів Тестові завдання – 30 балів Самостійна робота – 10.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 65 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчального освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора No 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора No 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом No 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені

Василя Стефаніка» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Борисова С. Етнодизайн як явище сучасної культури / Гуманізація навчально-виховного процесу. 2011. Вип. LIV. С. 27-32.
2. Бровченко А. І. Формування фахової компетентності з основ етнодизайну у майбутніх учителів трудового навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2011. 21 с.
3. Близнюк М. Український етнодизайн – національний стиль та антиглобалізаційний вимір (педагогічний аспект) <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/57-2017/5.pdf> Дяченко А.В. Етнодизайн як елемент національної культури в освітньому середовищі (кінець XX – поч. XXI ст.)
4. Тимків Б.М. Роль етнодизайну в підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім.В.Гнатюка. Серія: Педагогіка. №3. Тернопіль, 2011. С. 170-175.
URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7050/1/Tumkiv.pdf> (дата звернення: 2023).
5. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям. Київ : ArtHuss, 2023. 204 с.
URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/161/4787/10050-1?inline=1> (дата звернення: 2023).
6. Нариси з історії українського дизайну. Збірник статей.
URL: http://mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/_works-istor_design_text.pdf (дата звернення: 2023).
7. Одрехівський Р. Становлення та розвиток етнодизайну в Галичині (перша третина XX століття).
URL: <https://nz.lviv.ua/2020-3-16/> <https://nz.lviv.ua/archiv/2020-3/16.pdf> (дата звернення: 2023).
8. Руденченко А.А. Теоретичні і методичні засади навчання етнодизайну студентів у вищих мистецьких закладах. Дисертація. 2017.
URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.19/Rydenchenko1.pdf (дата звернення: 2023).
9. Світлична О. Етнографічні інтерпретації у творчості молодих вітчизняних фахівців графічного дизайну. XX ст. Збірник статей.
URL: https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/30/20.pdf (дата звернення: 2023).
10. Сиваш І. Мистецтво етнодизайну в художній культурі України XX – початку XXI ст.. – дисертація
URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Syvash_Ilona/Mystetstvo_etnodyzainu_v_khudozhnii_kulturi_Ukrainy_KhKh_pochatku_KhKhI_st/ (дата звернення: 2023).
11. Становлення та розвитку етнодизайну: український та європейський досвід. Збірник наукових статей. Книга 2.
URL: <https://artcenter.org.ua/publications-arhiv/stanovlennia-irozvytok-etnodyzainu-2012.pdf> (дата звернення: 2022).

Викладач: Коман Галина Михайлівна,
викладач кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну